

IMPLEMENTACIJA OPĆE UREDBE O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA (GDPR) U RAČUNOVODSTVU

Cota, Blaženka

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic in Pozega / Veleučilište u Požegi**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:112:047680>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-10**

VELEUČILIŠTE U POŽEGI
STUDIA SUPERIORA POSEGANA

Repository / Repozitorij:

[Repository of Polytechnic in Pozega - Polytechnic in Pozega Graduate Thesis Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U POŽEGI

BLAŽENKA COTA, 6729

**IMPLEMENTACIJA OPĆE UREDBE O ZAŠTITI
OSOBNIH PODATAKA (GDPR) U RAČUNOVODSTVU**

ZAVRŠNI RAD

Požega, 2020. godine.

VELEUČILIŠTE U POŽEGI
DRUŠTVENI ODJEL
PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ RAČUNOVODSTVO

**IMPLEMENTACIJA OPĆE UREDBE O ZAŠTITI
OSOBNIH PODATAKA (GDPR) U RAČUNOVODSTVU**

ZAVRŠNI RAD

IZ KOLEGIJA EKONOMIKA PODUZETNIŠTVA II

MENTOR: Ivana Mikić, mag.oec., pred.

STUDENT: Blaženka Cota

Matični broj studenta:6729

Požega, 2020. godine.

SAŽETAK

Ovaj rad govori o temi Implementacije Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka (GDPR) u računovodstvu. Dijeljenje naših osobnih podataka sa subjektima koji nam pružaju određene usluge postala je učestala praksa u današnjem vremenu osobnih računala i interneta. To dovodi i do određenih problema kao što su neispravno čuvanje tih podataka te neznanja sa kime zapravo dijelimo te podatke. Opća uredba o zaštiti podataka donijela nam je promjenu u način prikupljanja i obrađivanja osobnih podataka. Ovime radom prikazati će se što je pravo na privatnost podataka i što je Opća uredba o zaštiti podataka te kako njena primjena utječe na obradu prikupljenih podataka. Objasniti će se i utjecaj koji je GDPR imao na računovodstvo te spomenuti neke tvrtke, sustavi i aplikacije koje se koriste u svrhu boljeg provođenja GDPR-a.

Ključne riječi: GDPR, implementacija, zaštita osobnih podataka, računovodstvo

SUMMARY

This paper discusses the topic of Implementation of the General regulation on personal data protection (GDPR) in accounting. Sharing our personal data with entities that provide us with certain services has become a common practice in today's times of personal computers and Internet. This also leads to certain problems such as incorrect storage of this data and ignorance to whom we actually share this data with. The General regulation on data protection has brought us a change in the way personal data is collected and processed. This paper will show what the right to data privacy is and what the General data protection regulation is and how its application affects the processing of collected data. The impact of the GDPR on accounting will also be explained and some companies, systems and applications used to better implement the GDPR will be mentioned.

Keywords: GDPR, implementation, personal data protection, accounting

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	1
2. ZAŠTITA OSOBNIH PODATAKA.....	3
2.1. Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka.....	4
2.2. Agencija za zaštitu osobnih podataka	6
2.1.1. Nadležnost, ovlasti i zadaće agencije za zaštitu osobnih podataka	7
3. OSOBNI PODATCI I PRIVOLAOBRADA PODATAKA	9
3.1. Osobni podatci	9
3.2. Privola obrade podataka.....	10
4. IMPLEMENTACIJA OPĆE UREDBE O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA U RAČUNOVODSTVU	14
4.1. Vođenje evidencija podataka	17
4.2. Ugovori o obradi osobnih podataka	18
4.3. ERP sustav (<i>Enterprise Resource Planing</i>)	19
4.4. SPANPDP (Personal Data Protector)	21
4.5. RAVERUS aplikacija za provođenje e-GDPR u računovodstvu.....	23
5. MJERE INFORMATIČKE ZAŠTITE.....	24
7. ZAKLJUČAK.....	27
POPIS LITERATURE.....	28
POPIS SLIKA I KRATICA.....	30

1.UVOD

Razvojem i pojavom osobnih računala te masovnim korištenjem Interneta pojavljuje se potreba zaštite osobne privatnosti zbog brze protočnosti podataka. Pravo na privatnost jest pravo koje posjeduje svaka osoba bila ona fizička ili pravna. Ono je elementarno i nezamjenjivo pravo čovjeka i štiti ga od pretjeranoga posezanja javnosti, državnih vlasti i drugih pojedinaca u njegovu privatnost. Kako bi se ona očuvala potrebno je postaviti određene granice prema drugim osobama i prema organima vlasti. Zaštitom informacija od neovlaštenih pojedinaca, u krajnosti ima provođenje zaštite subjekta podataka. To nas dovodi do zaključka da se neovlaštenom obradom podataka ne dovodi samo do povrede tih podataka, već i do povreda pojedinaca čiji su podatci.

Zbog sve većega tehnološkog razvoja i napretka u načinima na koje se provodi obrada osobnih podataka bilo je nužno uvođenje određenih mjera kojima će se osigurati temeljna prava pojedinca. Prosječna osoba koja se koristi internetom nije ni svjesna koliko digitaliziranih informacija proizvede svaki dan niti kakav otisak ona ostavlja u virtualnom svijetu koji su dostupni svima kako na lokalno, tako i na globalnoj razini. Osoba koja izlaže svoje osobne podatke ispunjavanjem određenih formulara i prijava bili oni u digitalnom ili papirnatom formatu nije ni svjesna svoje ranjivosti. Implementacijom Opće uredbe o zaštiti podataka (GDPR) uvedene su određene mjera kako bi se zaštitilo pravo na privatnost, integritet i dostojanstvo pojedinaca.

Rad je formiran u sedam cjelina od kojih se u Uvodu ukratko objašnjava Pravo pojedinca na privatnost te na koji način se ono štiti i zašto je do toga došlo. Druga cjelina rada govoriti će o zaštiti osobnih podataka te će objasniti Opću uredbu o zaštiti osobnih podataka, njene ciljeve i svrhu. Zatim će se proučiti i opisati Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka te poslovi, ovlasti, misija i vizija Hrvatske Agencije za zaštitu osobnih podataka (AZOP) koja obavlja djelatnosti utvrđene Zakonom o zaštiti osobnih podataka. U trećoj cjelini prikazat će se što se sve podrazumijeva pod osobne podatke te će se ukratko razjasniti pojam privole za obradu osobnih podataka i njen sadržaj.

Četvrta cjelina razlaže ulogu Opće uredbe o zaštiti podataka sa pozicije računovodstva te njenu implementaciju u službe računovodstva. Također će se navesti i proučiti primjeri poduzeća, sustava i aplikacije koje se koriste u vođenju poslovanja te način provođenja e-

GDPR-a. Prikazat će se i mjere računalne zaštite koje bi se trebale primjenjivati u cjelini pet, dok šesta cjelina ukratko opisuje na koji način će se provoditi GDPR obzirom da se nalazimo u vremenu pandemije izazvane virusom SARS-CoV-2, koji uzrokuje bolest COVID-19. U zaključku će se prikazati osvrt na rad.

2. ZAŠTITA OSOBNIH PODATAKA

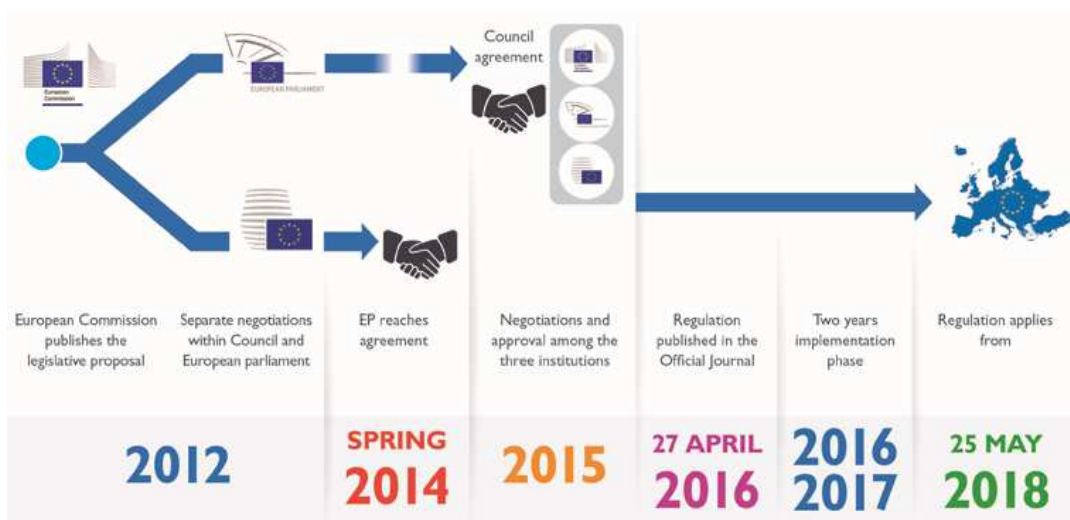
Opća uredba o zaštiti osobnih podataka ili GDPR (General Data Protection Regulation) jest uredba donesena od strane Europske unije i ona je regulativa koja se primjenjuje u svim njenim državama članicama. Glavni okvir uredbe usvojen je 2016. godine, s time da je dana mogućnost prilagodbe određenih dijelova uredbe domaćem zakonodavstvu svake pojedine države članice. Prilagodba je zaključena dana 25. svibnja 2018. godine i s tim datumom se počinje primjenjivati GDPR.

Glavni cilj Opće uredbe o zaštiti podataka jest očuvanje temeljnih građanskih prava, te u našem digitalnom svijetu naglašava pravo pojedinca na privatnost i zaštitu njegovih osobnih podataka. GDPR se primjenjuje na subjekte koji prikupljaju, kontroliraju i obrađuju osobne podatke i informacije poput javnih ustanova (policija, obrazovne i zdravstvene ustanove i sl.), državnih službi (Porezna uprava, Katastar, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i dr.) i ostalih subjekata iz realnog sektora poput banaka, osiguravajućih društava i sl. Od njih se očekuje pridržavanje određenih strogih standarda rada kod prikupljanja, obrade, čuvanja te distribucije osobnih podataka pojedinih osoba sa kojima subjekt raspolaze, tj. onih koji su im klijenti ili korisnici njihovih usluga.

Početna Direktiva o zaštiti podataka stajala je na snazi dvadeset godina. Njome je bio određen minimalni standard zakona zaštite podataka u članicama EU. Nastankom opće digitalizacije društva nastali su i određeni problemi u zaštiti osobnih podataka, te su mnoge države članice EU i druge zemlje, bile primorane donijeti određene zakonske regulative da bi se zaštitili podatci kojima se mogu identificirati pojedinci. Ti dodatci su dodatno otežavali građanima Europske unije razumijevanje prava zaštite osobnih podataka, a u organizacijama je dolazilo do problema jer nije bilo jasno kojih zakona se trebaju pridržavati.

Usvajanjem Opće uredbe o zaštiti podataka značajno su se izmijenile određene točke Direktive, ali njena temeljna načela kod očuvanja privatnosti osobnih podataka još se primjenjuje. GDPR se smatra kao korak naprijed u cilju stvaranja jedinstvenog digitalnog tržišta unutar Europske unije. Zbog same provedbe Opće uredbe izglasan je i Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka. Njime je osigurana provedba Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka.

Slika 1. Prikaz formiranja Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka

Izvor: DLA Piper.com (2020).

Slika 1. prikazuje tijek nastanka i uvođenja Uredbe od 2012. godine pa sve do njenog konačnog stupanja na snagu 25. svibnja 2018. godine. Vidi se kako formiranje Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka započinje 2012. godine, kada je Europska komisija objavila svoj zakonski prijedlog te su počeli odvojene pregovore sa Europskim parlamentom i Vijećem. 2014. godine postižu sporazum sa Europskim parlamentom. U 2015. godini Europska komisija nastavlja pregovore te dolazi do sporazuma između navedenih institucija. Dana 27. travnja 2016. godine Uredba se objavljuje putem službenih glasila. Godine 2016. i 2017. odvijala se faza implementacije Uredbe te kako je već prethodno napisano, 25. svibnja 2018. godine stupa na snagu.

Države članice dobile su na raspolaganje dvije godine kako bi prilagodile svoje nacionalne propise s Uredbom. Iako se to čini kao dugi period, samo su tri članice Europske unije (Austrija, Španjolska i Njemačka) uspjele u tom prijelaznom razdoblju uskladiti svoje propise s navedenom Uredbom. Neke članice predale su svoje nacрте zakona Europskoj komisiji, dok druge još nisu ni krenule s izradom nacрта. (Marinclin i Mikić;2018;6,URL)

2.1. Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka

Zakon je izglasan radi lakše provedbe Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka i na snagu je stupio 25.05.2018. Ovim Zakonom osigurava se provedba Uredbe (EU)

2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka NN 42/18). On se ne odnosi na obradu onih podataka koje nadležna tijela obavljaju radi istrage, sprečavanja otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja sankcija za povrede Zakona. Pojmovi Uredbe i zakona imaju isto značenje i time su spriječene nejasnoće u provedbi Uredbe. Zakonom je odabrano i nadležno tijelo sa zadatkom nadziranja ispravne provedbe Zakona. To nadležno tijelo je Agencija za zaštitu osobnih podataka, u nastavku AZOP ili Agencija. Ona je neovisno državno tijelo koje svojim radom odgovara Hrvatskom saboru.

Svaka osoba koja sumnja da su mu povrijeđena prava dana Zakonom i Općom uredbom treba podnijeti zahtjev Agenciji koja provodi istragu i zatim odlučuje i izdaje rješenje u obliku upravnog akta. Ona odlučuje i o novčanim kaznama koje mogu iznositi i do 20 M eura ili 4% godišnjeg prometa.

Slika 2. Kratko objašnjenje GDPR-a

Izvor: Minimax.hr (2020.)

Slika 2. koja prikazuje definiciju GDPR u sedam kratkim natuknicama kojima široj javnosti objašnjava pojam, pravila i njegovu primjenu.

2.2. Agencija za zaštitu osobnih podataka

Agencija za zaštitu osobnih podataka ili AZOP pravna je osoba koja posjeduje javne ovlasti. Agencija svoje poslove provodi samostalno prema Zakonu o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka.

(1) Nadzorno tijelo u smislu odredbe članka 51. Opće uredbe o zaštiti podataka je Agencija za zaštitu osobnih podataka (u daljnjem tekstu: Agencija). (2) Agencija je neovisno državno tijelo. Agencija je u svom radu samostalna i neovisna i za svoj rad odgovara Hrvatskome saboru. (3) Sjedište Agencije je u Zagrebu. (Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka, NN 42/18)

Njen glavni zadatak je da se po propisima ispune sve obaveze i prava iz područja GDPR-a koje Republika Hrvatska mora zadovoljiti kao država članica Europske unije.

Trajna zadaća Agencije je podizanje razine svijesti dionika i svih ciljanih javnosti, o važnosti zaštite osobnih podataka i o njihovim pravima i obvezama, predlaganje mjera za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika za zaštitu osobnih podataka kao i ukupna provedba svih upravnih i stručnih poslova koji proizlaze iz Opće uredbe i Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka. (azop.hr – 2020., url)

MISIJA

Misija Agencije za zaštitu osobnih podataka je uspješno izvršavanje nadzora nad provođenjem propisa o zaštiti osobnih podataka, te omogućavanje ostvarivanja tog prava svakom pojedincu u Republici Hrvatskoj, praćenje razvoja na tom području, te predlaganje mjera za unaprjeđenje zaštite osobnih podataka. (azop.hr – 2020., url)

VIZIJA

Agencija za zaštitu osobnih podataka ulaže napore da zaštita privatnosti (zaštita osobnih podataka) kao jedno od temeljnih ljudskih prava postane opće prihvaćeno načelo rada svih koji prikupljaju, obrađuju i prenose osobne podatke. (azop.hr – 2020., url)

2.1.1. Nadležnost, ovlasti i zadaće agencije za zaštitu osobnih podataka

Nadležnost Agencije za zaštitu podataka spada pod nadzor provedbe obrađivanja osobnih podataka. Ona prati način obrade podataka i provjerava vrši li se ona sukladno Općoj uredbi o zaštiti podataka i Zakonu o provedbi opće uredbi. Nadzire provedbu i poštivanje Zakon o zaštiti fizičkih osoba povezanih s obradom osobnih podataka radi istraživanja, sprečavanja, otkrivanja ili provedba kaznenih progona ili izvršenja kaznenih sankcija. Uključena je i u provedbe zaštite od različitih prijetnji javnoj sigurnosti.

AZOP po okvirima svojih nadzornih aktivnosti ima za pravo opomenuti ili upozoriti voditelja i izvršitelja obrade podataka na nezakonitosti u obradi podataka.

Ovlasti agencije za zaštitu podataka dijele se u tri cjeline:

- Savjetodavne ovlasti
- Korektivne ovlasti
- Istražne ovlasti

Pod savjetodavne ovlasti podrazumijeva se savjetovanje Vlade i Sabora RH i drugih tijela i institucija javne vlasti po pitanjima koja se odnose na obradu osobnih podataka. Provodi i savjetovanja u načinu postupanja sa osobnim podacima. Izdaje mišljenja na vlastitu inicijativu te savjetuje voditelje i izvršitelje obrade. Odobrava nacрте pravilnika ponašanja. Donosi klauzule o zaštiti osobnih podataka. Prati poštuju li subjekti Uredbu i radi u skladu sa pravilnikom ponašanja. Ima za pravo poduzeti određene radnje ako utvrdi da je voditelji ili izvršitelj prekršio pravilnik itd.

Korektivne ovlasti AZOP-a su izdavanje upozorenja ako bi određeni postupci mogli dovesti do kršenja Zakona. Ima za pravo dati službene opomene i utvrditi nastale povrede. Posjeduje za pravo izdati voditelju i izvršitelju određene naredbe kao što su primjerice, narediti im da obavijeste ispitanike kako je došlo do povrede osobnih podataka ili da se ispoštuje zahtjev ispitanika za ostvarenjem njegovih/njihovih prava.

Pod istražne ovlasti Agencija provodi istrage tako da vrši reviziju zaštite podataka. Može trajno ili privremeno zabraniti ili ograničiti obradu podataka. Ovisno o potrebi može napraviti preslike dokumenata, snimiti sadržaje pohranjenih sustava, oduzeti opremu i sustave pohrane koja sadrži relevantne informacije i zadržati je onoliko koliko joj bude potrebno da

izradi preslike. Za vrijeme nadzora ako se ukaže potreba, zbog zlouporabe, može zapečatiti opremu i sustave pohrane. Ako tijekom provedbe nadzora naiđe na dokaze koji upućuju na kazneno djelo ima za ovlast izvijestiti policiju ili državnog odvjetnika.

3. OSOBNI PODATCI I PRIVOLAOBRADA PODATAKA

Glavni cilj GDPR-uredbe jest zaštita osobnih podataka, bez obzira je li riječ o podacima klijenata, korisnika i drugih subjekata ili su to osobni podatci zaposlenika poduzeća.

Pravni subjekt koji se bavi nabavljanjem određenih potrebnih osobnih podataka, prije samog početka prikupljanja, ima za obavezu jasno uputiti te osobe o kakvim podacima se radi te u koju svrhu se koriste. Također ima za obvezu obavijestiti osobe, čije podatke preuzima, kome se otkrivaju, po kojoj pravnoj osnovi se to provodi te mora objasniti kako će te osobe kasnije pristupiti tim podacima ako bi ih željeli promijeniti ili ukloniti. Podaci koji se prikupe mogu se koristiti samo za onu svrhu za koju je taj pojedinac dao svoj pristanak.

3.1. Osobni podatci

Koncept osobnog podatka ima razmjerno široko područje tumačenja, a vezan je uz pojedinca čiji se identitet može utvrditi ili je utvrđen. Agencija za zaštitu osobnih podataka [2018] navodi kako je pojedinac čiji se identitet može utvrditi “osoba koja se može identificirati izravno ili neizravno, osobito uz pomoć identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca“.(Biloš, Turkalj i Kelić; 2019; 5,URL)

Kod prikupljanja osobnih podataka najčešće su potrebne osobne informacije poput:

- imena i prezimena
- adresa
- telefonski broj
- e-mail adresa
- podatci o obrazovanju
- osobni identifikacijski broj (OIB)
- fotografija pojedinca i sl.

Uredba određuje opća pravila primjenjiva za bilo koji oblik procesuiranja osobnih podataka, ali i specifična pravila za posebne kategorije osobnih podataka poput zdravstvenih

podataka koji se prikupljaju za potrebe znanstvenog istraživanja. (Biloš, Turkalj i Kelić; 2019; 5,URL)

Slika 3. Primjer popisa osobnih podataka

Izvor: Točkanai.hr (2020.)

Sliku 3. prikazuje što sve podrazumijeva osnovne osobne podatke koje neke institucije zahtijevaju pri prikupljanju osobnih podataka radi identifikacije pojedinaca, a u svrhu provođenja njihove obrade.

3.2. Privola obrade podataka

Privola za obradu podataka može biti dokument ili elektronički formular, kojim voditelji i izvršitelji obrade podataka stječu pristanak od ispitanika ili osoba čiji se podaci koriste u vezi prikupljanja i njihove obrade u određenu svrhu. Na samom obrascu je potrebno naznačiti u koju svrhu se koriste podaci te samo u ime te svrhe i mogu koristiti.

Prikupljeni podatci se obrađuju na dva načina:

- Po određenoj zakonskoj osnovi (po zakonskoj obavezi) i po njoj nije potrebna privola pojedinca i
- sa posjedujućim pristankom od strane pojedinca.

Kako bi se obrada osobnih podataka provela uspješno i prema Zakonu, osoba koja ih obrađuje mora posjedovati privolu, tj. voditelj obrade mora posjedovati dokaz da je davatelj podataka pristao na njihovu obradu. U članku 7. st. 1. GDPR-a jasno je definirano kako “zahtjev za privolu mora biti predložen na način da ga se može jasno razlučiti od drugih pitanja, u razumljivom i lako dostupnom obliku uz uporabu jasnog i jednostavnog jezika čime se dokazuje da je osoba dala privolu u vidu pisane izjave koja se odnosi i na druga pitanja.(Čizmić i Boban; 2018; 383,URL)

Slika 4.: Primjer obrasca za prikupljanje podataka s privolom na internetu

The image shows two side-by-side registration forms, both titled "OBRAZAC ZA PRIJAVU".

Left Form (Non-compliant): It has three input fields for "Ime*", "Prezime*", and "Email*". Below the fields, there is a paragraph of text: "Prijavom na ovaj obrazac slažete se s općim uvjetima poslovanja koje ste pročitali pod kategorijom Uvjeti i odredbe poslovanja. Također se slažete biti u mailing listi za primanje newslettera." At the bottom is a blue button labeled "PRIJAVA". A red banner at the bottom of the form reads "Nije skladu GDPR-a".

Right Form (Compliant): It has the same three input fields. Below them are two checkboxes with labels: "Prijavom na ovaj obrazac slažete se s općim uvjetima poslovanja koje ste pročitali pod kategorijom Uvjeti i odredbe poslovanja." and "Želim primiti newslettere informativnog i promotivnog sadržaja." At the bottom is a blue button labeled "PRIJAVA" and the text "Opći uvjeti poslovanja". A green banner at the bottom of the form reads "U skladu je s GDPR-om".

Izvor: arbona.hr (2020.)

Sliku 4. prikazuju primjere privola za obradu osobnih podataka. Svojevrsan je standardni oblik prikupljanja podataka koji se susreće pri registraciji na različitim Internet stranicama te prikazuje kako prijava mora izgledati u skladu sa pravilima Opće Uredbe.

Slika 5.: Primjer obrasca za prikupljanje podataka s privolom u obrazovnom uredu

(Ime i prezime roditelja/skrbnika, podnositelja zahtjeva)

(Kontakt broj)

GRADSKI URED ZA OBRAZOVANJE
Ilica 25
10000 Zagreb

P R I V O L A
DA GRADSKI URED ZA OBRAZOVANJE MOŽE PRIKUPLJATI, PROVJERAVATI I
OBRAĐIVATI TRAŽENE PODATKE U SVRHU OSTVARIVANJA PRAVA NA
UDŽBENIKE KOJI SU BESPLATNI ZA UČENIKE SREDNJIH ŠKOLA IZVAN GRADA
ZAGREBA S PREBIVALIŠTEM NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA
ZA ŠKOLSKU GODINU 2019./2020.

Sukladno Zakonu o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (Narodne novine 42/18) svojim potpisom dajem privolu da Gradski ured za obrazovanje može prikupljati, provjeravati i obrađivati podatke navedene u Zahtjevu za ostvarivanje prava na udžbenike koji su besplatni za učenike srednjih škola izvan Grada Zagreba s prebivalištem na području Grada Zagreba – za školsku godinu 2019. / 2020. (Obrazac 1).

Svojim potpisom dajem suglasnost da Gradski ured za obrazovanje može provjeriti podatke o prebivalištu učenika u zbirci podataka o prebivalištu i boravištu građana Ministarstva unutarnjih poslova.

Upoznat-a sam da se, sukladno Zakonu o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka, navedeni podaci prikupljaju isključivo u svrhu ostvarivanja traženog prava te da se u druge svrhe neće koristiti.

Zagreb, _____
(datum)

(potpis roditelja/skrbnika, podnositelja zahtjeva)

Izvor: zagreb.hr (2020.)

Sliku 5. prikazuje primjer obrasca privole za obradu osobnih podataka koji koristi Gradski ured za obrazovanje u Zagrebu u svrhu ostvarivanja prava na udžbenike koji su besplatni za učenike srednjih škola.

4. IMPLEMENTACIJA OPĆE UREDBE O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA U RAČUNOVODSTVU

Uvođenjem Opće uredbe računovodstveni servisi primorani su formirati dvostruku ulogu poslovanja jer su oni u isto vrijeme i vlasnici svojih podataka (voditelji obrade podataka) i izvršitelji obrade.

Voditelji obrade osobnih podataka mora biti fizička ili pravna osoba, javna vlast ili određena agencija ili neko drugo tijelo koje samo ili zajedno kako i u koje svrhe će se vršiti obrada podataka.

Dakle, zakonska će osnova voditelja obrade biti:

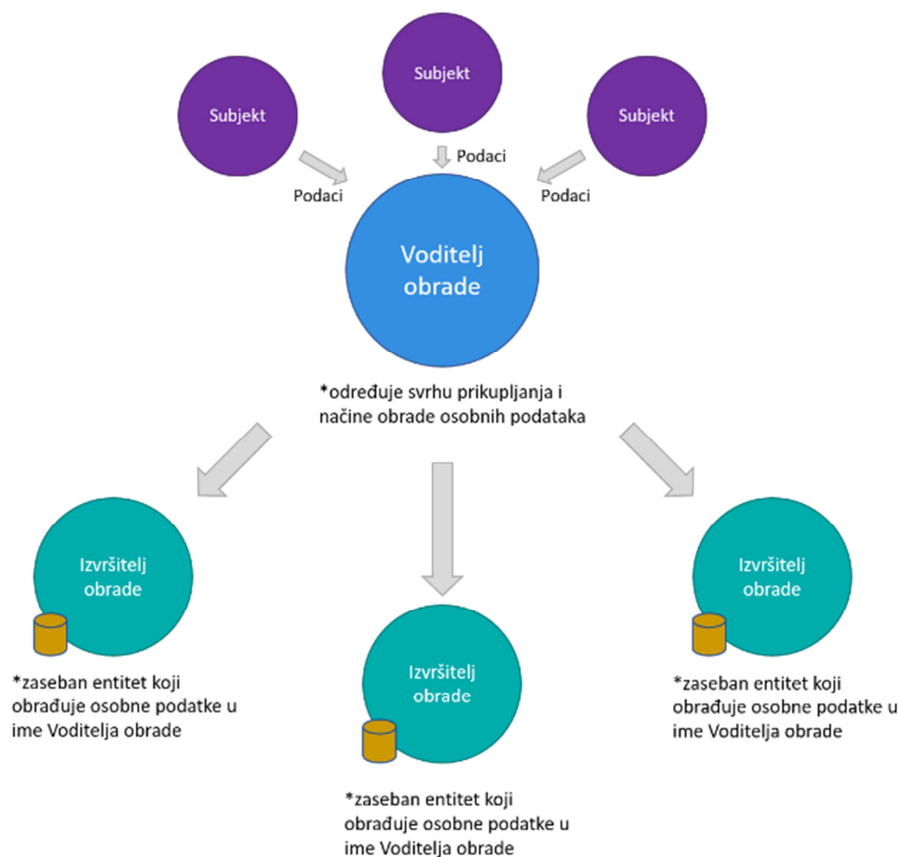
- nužnost radi izvršenja ugovora u kojem se nalaze osobni podatci ugovornih strana (ugovor o knjigovodstvenim uslugama)
- zakonska obveza voditelja obrade osobnih podataka radnika (evidencija o radnicima, obračun obveznih doprinosa zbog zdravstvenog i mirovinskog osiguranja, obračuna plaće, poreza i prireza)
- privola (ako ne postoji nijedna od navedenih zakonitih osnova, tada je privola nužna za zakonitost obrade osobnih podataka, ne može biti dana prešutno, mora biti dobrovoljna i nedvosmislena i mora sadržavati svrhu u koju se daje. Dakle, radnik ne mora davati privolu poslodavcu za obrađivanje njegovih osobnih podataka u neku od navedenih svrha jer poslodavac ima zakonsku osnovu za obradom osobnih podataka radnika). (Bego i Petarčić; 2018.; 66,url)

Računovodstveni servisi su samostalna poduzeća koja za potrebe svoga rada obrađuju i svoje podatke. Također posluju i prodajom svojih usluga te marketingom. Iz tih razloga iznimno je važno da vlasnik servisa ili direktor bude upućen u sadržaj Opće uredbe. Mora se brinuti o ažuriranju pravilnika, o različitim propisima koji sadržavaju osobne podatke poduzeća, te mora kontrolirati da se uređuju ugovorni odnosi sa klijentima i svima dobavljačima. Mora kontrolirati i jesu li sve privole za slanje e-maila u marketinške svrhe prilagođene zakonu. Servis se mora pobrinuti da su njegovi zaposlenici upućeni u Uredbu i da obradu podataka provode na zakonski propisan način. Pri tome im mora biti omogućeno sigurnosno povezivanje i zaštita radnog računala te se treba provoditi politika čistoga stola i računalnoga ekrana.

Izvršiteljima obrade podataka smatraju se fizička ili pravna osoba ili agencija ili tijelo javne vlasti koji obrađuju osobne podatke po nalogu voditelja obrade podataka. Najveći dio poslovanja računovodstvenih servisa odnosi se na obradu podataka koju oni provode za svoje klijente. U praksi su to fizičke ili pravne osobe koje pružaju knjigovodstvene usluge svojim klijentima te u njihovo ime obrađuje osobne podatke njihovih zaposlenika (npr. provode prijave na HZZ, HZMO izrađuju obračun plaća radnika i sl.). U tim slučajevima oni se moraju pobrinuti o uređivanju tih odnosa, između servisa i tih klijenata, a to se provodi sa različitim ugovorima i dozvolama. Uvođenjem GDPR-a odgovornost je povećana te će izvršitelji morati snositi određene sankcije, ako dođe do nepravilnosti u obradi podataka. Dogodi li se slučaj u kojemu dođe do curenja podataka, izvršitelj mora u što kraćem roku o tome obavijestiti vlasnika ili upravitelja tih podataka.

Oni subjekti koji imaju za obavezu primijeniti Opću uredbu moraju provesti ustrojstvo sustava za zaštitu prikupljenih podataka da bi udovoljili zadanim zahtjevima Uredbe. Svi voditelji i izvršitelji moraju udovoljiti tri osnovna zahtjeva, a to su pouzdanost, usklađenost i dokazivost sustava. Postupak ustrojavanja sustava zaštite osobnih podataka podrazumijeva oblikovanje, propisivanje, organiziranje i implementaciju cijelog sustava tako da ispunjava sve zahtjeve iz Uredbe. (Bego i Petarčić; 2018.; 67, url)

Slika 6.: Prikaz prikupljanja podataka

Izvor: TalentLyft (2020.)

Slika 6. prikazuje odnos prikupljanja podataka između voditelja obrade podataka, subjekata od kojih se prikupljaju podaci i izvršitelja obrade tih podataka koje Agencija nadzire da bi utvrdila pravovaljano obrađivanje i korištenje tih podataka.

Služba računovodstva, općenito, je djelatnost koja prati, bilježi i proučava financijsko poslovanje nekog poslovnog sustava te priprema izvještaje za interne korisnike (voditelje službi, zaposlenike, menadžere i dr.) i eksterne korisnike (revizija, poslovni partneri, banke, ministarstva, porezna uprava i sl.). Prema navedenom se može zaključiti kako je računovodstvo važna jedinica svakog poslovnog sustava bez kojeg, odnosno bez čiji podataka nijedno vodstvo ne može donijeti važne poslovne odluke, stoga je važno u toj službi imati pouzdane djelatnike koji se moraju pridržavati načela profesionalne etike.(Marinclin i Mikić;2018;6,URL)

4.1. Vođenje evidencija podataka

Najbitnija stvar koja je prema tome i najopsežniji dio vođenja obrade podataka jest vođenje popisa (evidencija) osobnih podataka, te uređivanje različitih ugovornih odnosa prema Ugovoru o obradi osobnih podataka.

Primjeri evidencija koje servisi moraju voditi:

- o zaposlenicima unutar servisa
- o obrazovanju
- radnom vremenu
- ozljedama nastalima na radu
- plaćama
- putnim nalogima
- klijentima i kupcima
- nositeljima digitalnih certifikata
- članovima nadzornog odbora i članovima uprave
- o svojim vlasnicima tj. dioničarima
- o poslovanju putem interneta
- o uporabi automobila, mobitela i drugih sredstava koji su dati za korištenje itd.

Kod vođenja svih tih podataka najbitnije je da se uskladi popis osobnih podataka. Provedba usklađivanja popisa sa pružateljima softvera i svojim klijentima novost je za računovodstvene servise. Točnost kod pravljenja popisa mora se regulirati iz nekoliko razloga. To su osjetljivost podataka koji su evidentirani te definiranje sigurnosnih metoda. Provjera zakonskih osnova za arhiviranje tih podataka. Oprez pri uvidu u podatke te vođenje evidencije ili revizijskih tragova koje nam nalaže Zakon. Mora se strogo paziti kako ne bi došlo do prekomjerne pohrane podataka, jer se to smatra kršenjem Zakona. Točno provedene evidencije omogućavaju dosljedno i pravilno arhiviranje tih podataka s odgovarajućim rokom čuvanja istih.

Slika 7.: Prikaz evidentiranja radnog vremena zaposlenika

The screenshot displays the APROSS.EVIDENCIJA RADNOG VREMENA web application. The browser address bar shows 'er.zgdata.hr/Obrada.aspx'. The page title is 'APROSS.EVIDENCIJA RADNOG VREMENA' and the user is logged in as 'zvonimir!'. The navigation menu includes 'Obrada', 'Obrasci', 'Izveštaji', 'About', 'Korisnički račun', 'Setup', and 'Administracija'. On the left, there is a calendar for September 2010 and a 'Primjeni obrazac' section with a list of work types: 'Redovan rad 08-16', 'Redovan rad 16-22', and 'Treća smjena 19-02'. The main table contains the following data:

ID	Ime i prezime	Vrsta zarade	MT	Od	Do	Sati			
1	Petar Pavličić (1)	Redovan rad (1)	Prvo mjesto troška (1)	08:00	16:00	8.00			
2	Robert Palmotić (2)	Redovan rad (1)	Prvo mjesto troška (1)	08:00	16:00	8.00			
3	Ivan Volarić (3)	Redovan rad (1)	Prvo mjesto troška (1)	08:00	16:00	8.00			
4	Franjo Nikić (4)	Redovan rad (1)	Prvo mjesto troška (1)	08:00	16:00	8.00			
5	Marko Tomas (5)	Redovan rad (1)	Prvo mjesto troška (1)	08:00	16:00	8.00			
11	Marija Miholjek (6)	Redovan rad (1)	Prvo mjesto troška (1)	08:00	16:00	8.00			
15	Blanka Vlašić (10)	Godišnji (77)	Prvo mjesto troška (1)	08:00	16:00	8.00			
17	Slaviša Žungul (12)	Godišnji (77)	Prvo mjesto troška (1)	08:00	16:00	8.00			
20	Robert Jarni (20)	Redovan rad (1)	Prvo mjesto troška (1)	08:00	16:00	8.00			
21	Pero Perić (21)	Redovan rad (1)	Prvo mjesto troška (1)	08:00	16:00	8.00			
12	Miroslav Brumerčik (7)		Prvo mjesto troška (1)						
16	Stjepan Tomas (11)		Prvo mjesto troška (1)						
18	Dragan Džajić (13)		Drugo MT (2)						
19	Mate Skelin (14)		Prvo mjesto troška (1)						
123	Vedran Starčević (51)		Prvo mjesto troška (1)						

At the bottom of the page, it says 'Evidencija radnog vremena: 2010 Zagreb Data d.o.o. - Pomoć'.

Izvor: Zagreb Data (2020.)

Slika 7. prikazuje način vođenja evidencija radnog vremena zaposlenika gdje je vidljivo kako se raspolaže njegovim sa imenom i prezimenom, vrstom rada (npr. redovan rad, godišnji odmor i dr.), mjestom troška rada i sl., a gdje se mogu iščitati različiti izvještaji za pojedinca ili za skupinu radnika. Svaki podatak je brojčano šifriran.

4.2. Ugovori o obradi osobnih podataka

Pri započinjanju suradnje između voditelja (organizacija koja posjeduje podatke o fizičkim osobama) i izvršiteljima obrade (računovodstveni servisi, ERP sustavi) mora se jasno

definirati Ugovor o obradi osobnih podataka. U njemu mora biti naznačen koji je predmet ugovora te koliko mu je trajanje. Ugovor mora biti jasno definiran te moraju biti prikazane njegove odredbe koje su vezane za obradu podataka. Trebao bi sadržavati klauzulu povjerljivosti i sigurnosnih mjera. Mora jasno iskazati prava svojih ispitanika, te mjere koje će se poduzeti ako dođe do povrede prikupljenih osobnih podataka. Također mora dozvoljavati brisanje osobnih podataka ispitanika ako oni to zatraže.

Dakle, ako tvrtka unajmi računovodstveni servis, dužna je zahtijevati Ugovor o obradi osobnih podataka, koji definira:

- Koji osobne podatci će se razmijeniti,
- Koji programi će se koristiti za obradu podataka,
- Na koji način će se zaštititi podatke (kao voditelj i izvršitelj obrade podataka),
- Tko ima uvid u osobne podatke poduzetnika (npr. vanjski izvođači). (Minimax. hr; 2020.; 16; url)

Računovodstveni servisi sada za obavezu imaju osigurati sigurnost kod pohrane podataka i poštivanje prava pojedinaca. Zakonodavstvo veću odgovornost stavlja na pravilnost rukovanja podacima i informacijama. Oni također imaju izravnu odgovornost kod obrade podataka provode li obradu u svoje ili u ime neke druge organizacije.

4.3. ERP sustav (*Enterprise Resource Planing*)

ERP ili *Enterprise Resource Planing* jest informacijski poslovni sustav koji omogućava i osigurava potpunu kontrolu nad određenim poslovnim procesima unutar poduzeća. Pomoću ERP-a, iz iste podatkovne baze, moguće je upravljati podacima iz područja Računovodstva, ljudskih resursa, prodaje itd. Na taj način različiti poslovni sektori mogu doći do podataka koji su njima relevantni. Ovime sustavom osigurava se brži i do neke mjere automatiziran protok informacija. Zbog sve veće prakse korištenja „oblaka“ ovaj proces je postao jeftiniji i jednostavniji te na taj način ERP sustav napravilo prihvatljivim za sva poduzeća bili oni mala, velika ili srednja.

Slika 8.: Primjer izgleda ERP sustava.

Izvor: Pdfslide.net (2020.)

Slika 8. jednostavno grafički prikazuje na koji način ERP sustav s jednog mjesta, odnosno iz iste baze podataka upravlja računovodstvom, ljudskim resursima, odnosima s klijentima, prodajom, proizvodnjom, nabavom. Na taj način pruža mogućnost različitim poslovnim jedinicama da na brz i jednostavan način dođu do potrebnih podataka.

Cloud computing (računalstvo u oblaku) je najnoviji način pristupa i pohrane osobnim podataka, koji više nisu smješteni u kompjuteru već u “oblaku“- programu, evidencijama i dokumentaciji može se pristupiti s većeg broja uređaja, u bilo koje vrijeme i sa različitih lokacija. Za pristup je potrebna internetska veza. Prednost mu je minimalizacija troškova, jer se ne mora previše ulagati u računalnu infrastrukturu.

Slika 9.: Povezanost i protok informacija u IT Cloud (oblak) computing

Izvor: uwemeding.com (2020.)

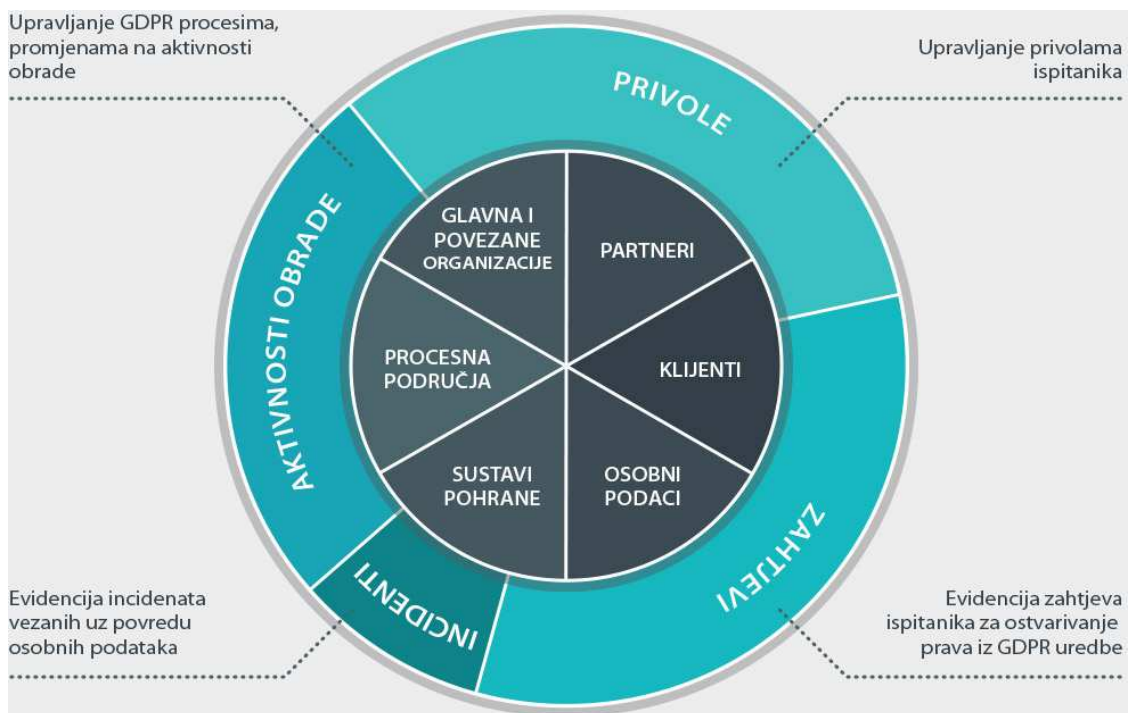
Slika 9. prikazuje povezanost i protok informacija u tzv. računalskom oblaku gdje se pomoću internetske veze potrebnim podacima može pristupiti sa bilo kojeg mjesta.

4.4. SPANPDP (Personal Data Protector)

Span grupa (SpanPDP) smatra se vodećom Hrvatskom tvrtkom na području kreiranja, razvijanja i održavanja sustava sastavljenih od informatičkih podataka. SpanPDP je nivo vodećih tvrtki postigao korištenjem unaprijeđenih tehnoloških programa koji se koriste u svrhu rješenja određenih poteškoća, a stvaraoci tih programa su vodeći stručnjaci u informacijskoj tehnologiji poput Microsofta. Span Personal Data Protector se može opisati kao središnje mjesto na kojemu dolazi do provedbe upravljanja različitim poslovnim procesima koji se provode kod obrada osobnih podataka. Tvrtka najviše pridonosi u olakšavanju provođenja nadzora osoba zaduženih i odgovornih za provođenje osiguravanja i zaštite osobnih podataka.

U slučaju potrebne, tvrtka nadzornim tijelima svojih korisnika ima dužnost prikazati dokaz kojim će potvrditi kako se sve provodi po naputcima dobivenima od nadzornih tijela. SpanPDP pomaže i u donošenju rješenja na različite probleme kao što su: provođenje kontrole različitih popisa kod obrada osobnih informacija, pruža upute i pomoć kod izrade različitih izvještaja. Njime se, također, ubrzavaju određene radnje, kod mogućih nastalih incidenata za koje daje pomoć u njihovome rješavanju itd.

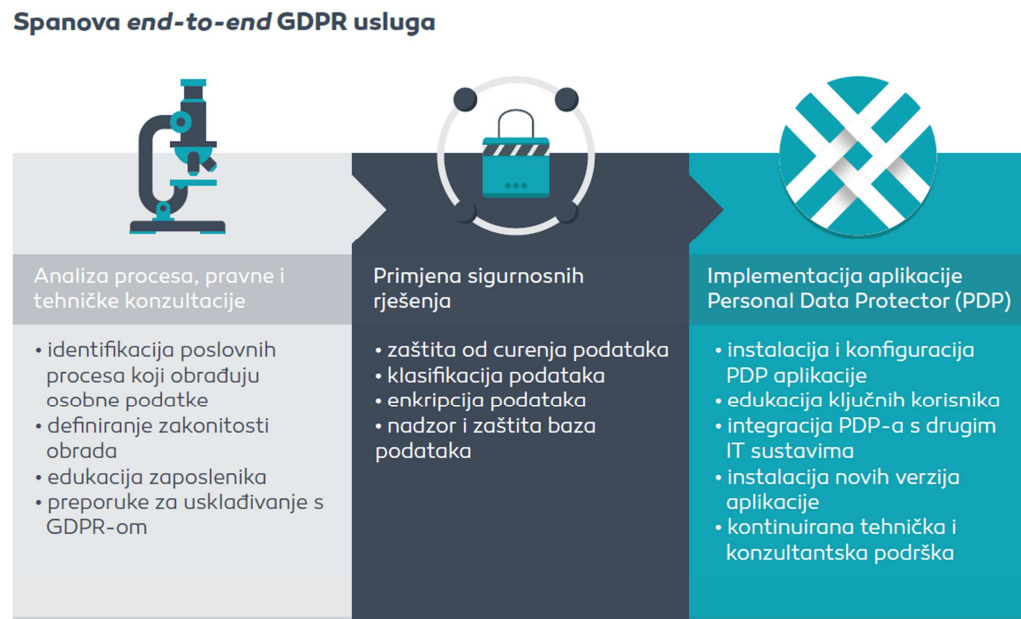
Slika 10. Način formiranja struktura podataka unutar SpanPdp-a

Izvor: spanpdp.eu (2020.)

Slika 10. prikazuje strukturu podataka unutar SpanPdp-a koja služi za lakše rješavanje određenih nastalih problema.

Slika 11. Prikaz SpanPdp usluge koju pruža GDPR-a

Izvor: span.eu (2020.)

Slika 11. prikazuje cjelovitu SpanPdp GDPR uslugu koje uključuju analizu procesa, pravne i tehničke konzultacije, primjenu sigurnosni rješenja i uvođenje aplikacije koja štiti osobne podatke.

4.5. RAVERUS aplikacija za provođenje e-GDPR u računovodstvu

RAVERUS je aplikacija koju pojedinac može kupiti kako bi uskladio svoje poslovanje sa Općom uredbom o zaštiti osobnih podataka. Aplikacija provodi analizu postojećih podataka te nalaže organizaciji da razmisli koje podatke sve prikuplja i u koju svrhu to čini, na koji način ih obrađuje i šalje na uvid drugoj ili trećoj strani. Od zaprimljenih podataka izrađuje dokumentacije koje se jednim djelom odnose na interno poslovanje u obradi i zaštiti podataka, a drugim dijelom se njima uređuju odnosi sa vanjskim strankama. Prema Općoj uredbi, sve obrade podataka u kojima je obveznik u ulogama voditelja i izvršitelja obrade podataka moraju se jasno definirati. Program pruža unaprijed definirane obrade koje se pojavljuju u redovnom računovodstvenom poslovanju i time ubrzava i olakšava protok informacija i njihovu obradu.

5. MJERE INFORMATIČKE ZAŠTITE

Sigurnost i zaštita informacijskog sustava je također područje sigurnosti koje se pridržava utvrđenih mjera i standarda informacijske sigurnosti. Dobra praksa se temelji na međunarodnim standardima kao što su ISO/IEC 27002, ISO/IEC 15408, CobiT i smjericama Europske unije i Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora (NATO).

Kako se većina obrade informacija i arhiviranja istih nalazi u računalnim bazama važno je razviti mjere koje će ih zaštititi. Njihovim propisivanjem trebala bi se zaštititi otpornost informatičkoga sustava od unutarnjih i vanjskih rizika koji bi doveli do ugrožavanja sustava. Bez takvih mjera ne bi se moglo ni spominjati zaštićenost cjelovitog informatičkog sustava podataka zbog toga što velik dio voditelja obrade većinu osobnih podataka evidentira i arhivira u elektroničkom zapisu.

Prvo bi trebalo odrediti mjesta obrade, dakle, računala na kojima se provode određeni postupci obrade. To će, uglavnom, biti server, pojedinačna stolna ili prijenosna računala na kojima mogu postojati zapisi ili se koriste samo kao radne stanice za spajanje na server. Trebaju se odrediti korisnici tih računala, koji će zapravo biti i osobe koje obavljaju pojedine radnje obrade. (Šimunec, 2018 : 180)

Odobrenje pristupa određenim osobnim podacima i informacijama putem računala ovisiti će o tome posjeduje li ta osoba ovlaštenje za obavljanje tih radnji kod obrade podataka. Kod zaštite elektroničkih podataka najbolje je ograničiti pristup istima, tj. zabrana pristupa cjelokupnome osoblju svima podacima, osim u slučajevima u kojima takav način poslovanja najviše odgovara voditelju obrade. Preporuča se da se ovlasti ograničavaju na takav način da samo određene osobe imaju pravo uvida u osobne podatke. Kod dozvole pristupa više osoba provodilo bi se na način da svaka osoba ima uvid u samo jednu specifičnu kategoriju podataka koja se odnosi na vrstu radnog mjesta koje joj pripada. Preporuke su i uspostavljanje pravila te mjera zaštite na poslovima gdje se osobe služe prijenosnim računalima i tabletima, a imaju dopuštenje iznijeti ih izvan poduzeća što dovodi do opasnosti od krađe, uništenja ili gubitka informacija koje su pohranjene u njima.

Veliki dio mjera informatičke zaštite jest praksa aktiviranja lozinki. Pravila koja se odnose na njihov odabir ovise o politici poduzeća koja ih koristi, ali postoje i neka opća kojih se većina pridržava, a to su:

- lozinke moraju imati određenu jačinu (kombinacija između slova, malih i velikih, brojeva i znakova)
- periodična promjena lozinki,
- njihovu dodjelu vrši samo onaj administrator koji je za to odgovoran,
- lozinke se ne smiju prenositi drugim osobama.

6. OBRADA OSOBNIH PODATAKA U VRIJEME PANDEMIJE COVID – 19

Prema uvedenoj Općoj uredbi o zaštićenih osobnih podataka, njihova obrada je zakonita ako do nje dolazi zbog svrhe očuvanja života i sigurnosti pojedinaca i drugih fizičkih osoba. Prikupljanje tih podataka pomaže i u praćenju širenja epidemije ili u slučajevima u kojima dolazi do humanitarnih kriza, kao i u prirodnim ili od ljudski uzrokovanim katastrofama.

Korištenje mjera koje su potrebne radi suzbijanja i ublažavanja širenja epidemije COVID – 19 mogu imati za potrebu obrađivanja različitih osobnih podataka i informacija. GDPR i ostala pravila o zaštiti podataka ne smiju ograničavati i ometati mjere koje se poduzimaju u borbi protiv pandemije, ali voditelji koji provode obradu moraju provesti određene korake kojima će osigurati zaštitu tih podataka.

GDPR pruža zakonske osnove kako bi se poslodavcima i nadležnim javnozdravstvenim tijelima omogućila obrada osobnih podataka u vremenu pandemije, bez potrebe dobivanja suglasnosti ispitanika. Ovo se primjenjuje kada je obrada osobnih podataka poslodavcima potrebna zbog interesa za područje javnog zdravstva ili zaštite vitalnih interesa (čl. 6. i 9. GDPR-a) ili radi ispunjavanja druge zakonske obveze. (EXPERA digitalni sustav-2020.;url)

Svaki vlasnik poslovnog subjekta ima za pravo od svojih zaposlenika ili kupaca ili osoba kojima pružaju određenu uslugu, zatražiti podatke koji se odnose na sprječavanje širenja pandemije, kao, na primjer, je li bio u kontaktu sa osobom na koju se sumnja da je izložena virusom SARS-Cov2, je li boravio ili boravila u inozemstvu, ima li poznate simptome bolesti COVID-19 i sl. Usprkos tom pravu, oni imaju dozvolu prikupljanja samo manjeg dijela osobnih informacija, dakle samo one podatke bi osigurao siguran nastavak rada, a to su ime i prezime, broj telefona, OIB i ime osobnog liječnika. Ukoliko se dogodi da se jedan od radnika zarazi virusom, poslodavac mora poduzeti određene propisane mjere kao što je npr. izolacija zaraženoga radnika, obavješćivanje ostalih radnika i drugih pojedinaca s kojima je bio u kontaktu, te ako se to pokaže potrebno i zatvaranje objekta. Ako vlasniku bude naređeno da mora objaviti ime zaraženog radnika, isti ga je dužan unaprijed o tome obavijestiti radi očuvanja njegovih prava i dostojanstva.

Zaključiti se može kako zaštita osobnih podataka ne smije biti prepreka u spašavanju ljudskih života, usporavanju bolesti i doprinosu općeg zdravstvenog stanja čovječanstva.

7. ZAKLJUČAK

Opća uredba o zaštiti osobnih podataka ili GDPR je jedna od novijih strategija koja se globalno koristi u svrhe shvaćanja važnosti osobnih podataka i privatnosti. Razmotrimo li činjenicu kako je Uredba relativno nedavno utemeljena, njezin učinak na sve sudionike biti će vidljiv tek naknadno. Pošto živimo u digitalnome vremenu gdje je obrade osobnih informacija potrebna da bi se izvršile određene usluge GDPR nam pruža smjernice kojima će se ti podatci i informacije pravilno iskoristiti, arhivirati i zaštititi.

Iako su doneseni i stupili na snagu, Zakon o provedbi Opće uredbе o zaštiti podataka i Opća uredba o zaštiti podataka, biti će uspješni samo u kolikoj će se njihove mjere pravilno izvršavati i provoditi na učinkovit način. Kako bi se dugoročno ostvarila uspješnost implementiranja tih novih pravila i mjera biti će potrebno povremeno proučiti brojne praktične izazove.

Na kraj se može zaključiti kako je Opća uredba o zaštiti podataka ili GDPR definitivno korak u dobrome smjeru, ali na njoj će se morati još puno raditi i prilagođavati onom brzinom kako se razvija proces razmjene podataka, i usklađivati je sa napretkom informacijske tehnologije. Početak toga bi mogao biti bolje informiranje javnosti o pravima koja posjeduje ili pokretanje različitih kontrola radi provjere provođenja mjera koje određeno poduzeće koristi u obrađivanju dobivenih osobnih podataka i informacija, te da li su isti prikupljeni na zakonski određen način. Također se može zaključiti kako područje zaštite osobnih podataka još uvijek nedovoljno istraženo i nedovoljno razvijeno pa je svakako plodno tlo za daljnja istraživanja, razvoj i poboljšanja.

POPIS LITERATURE

1. Bet Radelić, B.; Rožman, K.; Orešić, H.(2017) Zaštita osobnih podataka i granice zaštite privatnosti radnika. Zagreb: Rosip.
2. Boban, M. (2019.) Zaštita podataka i pravo na privatnost u informacijskom društvu. Gospić: Veleučilište "Nikola Tesla", Zagreb: Sveučilišna tiskara.

ZAKONI

1. Sužbeni list Europske unije, Uredba (EU) 2016/679 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA,
URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&qid=1462363761441&from=HR> (24.8.2020.)
2. Narodne novine, Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka.(NN 42/18)
URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_05_42_805.html (24.8.2020.)

ČLANCI:

1. Alessi, M., etal. (2019). 'A Decentralized Personal Data Store based on Ethereum: Towards GDPR Compliance', *Journal of Communications Software and Systems*, 15(2), str. 79-88. <https://doi.org/10.24138/jcomss.v15i2.696> (24.8.2020.)
2. Biloš, A., Turkalj, D., i Kelić, I. (2019). 'IMPLEMENTACIJA OPĆE UREDBE O ZAŠTITI PODATAKA PRI EU: PRELIMINARNA ANALIZA AKTUALNIH ISTRAŽIVAČKIH NAPORA I IZAZOVA', *CroDiM*, 2(1), str. 1-15. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/234528> (Datum pristupa: 31.08.2020.)
3. Čizmić, J., i Boban, M. (2018). 'UČINAK NOVE EU UREDBE 2016/679 (GDPR) NA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA U REPUBLICI HRVATSKOJ', *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, 39(1), str. 377-406. <https://doi.org/10.30925/zpfsr.39.1.13>(24.8.2020.)
4. Marinclin, A. i Mikić, I. (2018) 'Primjena GDPR-a u visokoškolskim ustanovama: primjer knjižnice i računovodstva', *Proceedings of 6th International Conference "Vallis Aurea" focus on research and innovation*, Veleučilište u Požegi; DAAAM International Vienna, Požega, str. 235-241. Preuzeto s: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:112:651016> (Datum pristupa: 31.08.2020.)

ELEKTRONIČKI ČASOPISI:

1. Bego, T.(2018.) Obveze izvršitelja obrade osobnih podataka prema GDPR-u. *Računovodstvo, revizija i financije*(RRIF), 18(5). URL: <https://www.rrif.hr/clanak-18646.html> (pristup: 24.8.2020.)
2. Bego, T.; Petarčić, I. (2018.) GDPR za računovođe. *Računovodstvo, revizija i financije*(RRIF), 18. URL: <https://www.rrif.hr/clanak-18903.html> (pristup: 24.8.2020.)
3. Šimunec, N. (2018.)Ustrojavanje sustava zaštite osobnih podataka u skladu sa GDPR-om.*Računovodstvo, revizija i financije* (RRIF), 18/1. URL: <https://www.rrif.hr/clanak-18771.html>(pristup: 25.8.2020.)
4. Šimunec, N. (2018.)Ustrojavanje sustava zaštite osobnih podataka u skladu sa GDPR-om.*Računovodstvo, revizija i financije* (RRIF), 18/2. URL: <https://www.rrif.hr/clanak-18805.html> (pristup: 25.8.2020.)

INTERNET POVEZNICE:

1. arbona.hr - <https://www.arbona.hr/blog/online-digitalni-marketing/gdpr-i-prikupljanje-osobnih-podataka-nekoliko-kvaka-koje-ce-vam-olaksati-zivot/724>(25.08.2020.)
2. azop.hr - <https://azop.hr/djelatnost-agencije/> (Pristup: 25.8.2020.)
3. DLA Piper. com - <https://www.dlapiper.com/fr/uk/focus/eu-data-protection-regulation/background/> (pristup: 24.08.2020.)
4. EXPERA digitalni sustav- URL: [https://www.uredba.com/Izjava-Europskog-odbora-za-zaštitu-podatak-\(EDPB\)-o-obrađi-osobnih-podataka-u-kontekstu-epidemije-COVID-19-od-16.-ožujka-2020.-godine](https://www.uredba.com/Izjava-Europskog-odbora-za-zaštitu-podatak-(EDPB)-o-obrađi-osobnih-podataka-u-kontekstu-epidemije-COVID-19-od-16.-ožujka-2020.-godine),(pristup:25.8.2020.)
5. Hrvatski telekom -<https://godigital.hrvatskitelekom.hr/sto-je-erp-i-zasto-ga-vec-nemate/> (Pristup: 25.8.2020.)
6. Minimax.hr-https://www.minimax.hr/wp-content/uploads/2018/05/GDPR-na-%C5%A1to-trebaju-paziti-ra%C4%8Dunovodstveni-servisi_Minimax.pdf, str. 16 (Pristup: 25.8.2020.)
7. Pdfslide.net - <https://pdfslide.net/documents/implementacija-erp-sustava-u-poduzecu.html>
8. Sinarm.net - <http://www.sinarm.net/sto-je-cloud-computing-ili-usluga-u-oblaku/>(Pristup: 25.8.2020.)
9. Span PDP - <https://spanpdp.eu/rjesenje/> (27.08.2020.)
10. Span - <https://span.eu/app/uploads/2018/09/Span-cjelovita-GDPR-usluga.png>
11. TalentLyft - <https://www.talentlyft.com/hr/blog/article/76/sto-je-to-gdpr-general-data-protection-regulation> (26.08.2020.)

12. točka na i.hr - <https://tockanai.hr/tehnologija/gdpr-zastita-podataka-mala-poduzeca-6641/>(Pristup: 25.08.2020.)
13. uwemeding.com - <https://uwemeding.com/cloud-computing-2/>(Pristup: 27.08.2020.)
14. zagreb.hr - https://www.zagreb.hr/userdocsimages/arhiva/odgoj_obrazovanje_spot/OBRAZAC%20I%20PRIVOLA.pdf (26.08.2020.)
15. Zagreb Data - https://zgdata.hr/content/uploads/2014/08/ER_Unos.png (26.08.2020.)

POPIS SLIKA I KRATICA

Slike

Slika 1: Prikaz formiranja Opće uredbe o zaštiti osobnih podatak, str. 4

Slika 2: Kratko objašnjenje GDPR-a, str. 5

Slika 3: Primjer popisa osobnih podataka, str. 10

Slika 4: Primjer obrasca za prikupljanje podataka s privolom na internetu, str. 10

Slika 5: Primjer obrasca za prikupljanje podataka s privolom u obrazovnom uredu, str. 11

Slika 6: Prikaz prikupljanja podataka, str. 16

Slika 7: Prikaz evidentiranja radnog vremena zaposlenika, str. 18

Slika 8: Primjer izgleda ERP sustava, str. 20

Slika 9: Povezanost i protok informacija u IT Cloud (oblak) computing, str. 21

Slika 10: Način formiranja struktura podataka unutar SpanPdp-a, str. 22

Slika 11: Prikaz SpanPdp usluge koju pruža vezano za GDPR, str. 23

Kratice

AZOP - Agencija za zaštitu osobnih podataka,

ERP - Enterprise resourceplanning - sustav planiranja resursa poduzeća,

GDPR - General data protection regulation - Opća uredba o zaštiti podataka,

HZMO - Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje,

HZZ - Hrvatski zavod za zapošljavanje,

NN - Narodne novine,

RAVERUS - Pružatelj računalnih aplikacija kao što je zaštita osobnih podataka u računovodstvu,

SPANPDP - Personal data protector – zaštitnik osobnih podataka

IZJAVA O AUTORSTVU RADA

Ja, **Blaženka Cota**, pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor završnog/diplomskog rada pod naslovom **Implementacija Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka (GDPR) u računovodstvu** te da u navedenom radu nisu na nedozvoljen način korišteni dijelovi tuđih radova.

U Požegi, 26.08.2020.

Blaženka Cota
